

ügy megvetnie, hogy olyannak adja, aki kineveti érette. Adta volna valami szegény embernek, akit tán egy napra megmenthetett volna az éhaláltól. Ha jól teszünk, a maga helyén tegyünk jót, ahol igazán használunk vele.

Marci ezt a leckét egész életére sem feledte el, mert igaz volt. (Vége köv.)

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A Magyar Könyvtár iskolai kiadásai. Ez a jól szerkesztett gyűjteményes vállalat, melynek maholnap az 500-ik füzete is megjelenik, nemcsak a nagy közönséget tartja szem előtt, hanem a tanuló ifjúság érdekét is. A tanulók számára való iskolai kiadásokat hasznos bevezetések előzik meg s a szöveget tartalmas magyarázó jegyzetek kísérik. A sok füzet közül csak a legfontosabbakat emeljük ki, hogy ezáltal is némi tájékoztatást nyújtsunk olvasóinknak. *Katona*: Bánkban-ja, *Kisfaludy*: Kérők-jei, *Csokonai*: Dorottya-ja, *Kármán*: Fanni hagyományai, *Fáy* Meséi, *Kölcsey* Versei, *Arany*: Toldi szerelme, *Versegly* Költeményei, *Széchényi* Hitele, *Petőfi* összes művei és *Jókai* regényei, novellái csak a hamarjában kiadogatott füzetek közül valók, de ezek is tanúbizonyítást tesznek e népszerű vállalat jelességéről. Végül még megjegyezzük, hogy az iskolai kiadások füzetei már a század is meghaladják. A Magyar Könyvtár teljes jegyzékét készséggel megküldi *Lampel Róbert* (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedése, Budapest, Andrássy út 21.

Vár-regék címen egy kötet jelent meg a könyvtárban. *Zakariás Sándor* írta ezt a könyvet s a maga költségén adta ki Kassán. Negyven várnak a regéje van benne. A szerző sok szeretettel mondja el ezeket a regéket s bár jórészt ismertek a közönség előtt, nem érdektelenek. Lapunk mai számában mutatványképpen közöljük *A Cserép c. regét*. A könyvnek az ára füzve 3 kor.

FEJTÖRŐ.

Történelmi kérdés:

Mikor és ki alapította Bagdad városát? Mikor és kik pusztították el? (Molnár Elek.)

Természetrizai kérdés:

Melyik az az amerikai állat, amely körülbelül 95 cm. hosszú? Színe feketés barna, mely törzsének két oldalán sárgás barnába megy át. Mi a latin neve? (Molnár Elek.)

Számítási kérdés:

Melyik az a szám, melynek négyzete meg ötszöröse 84-et ad eredményül? (Havas Ernő.)

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1904 szeptember 18.

22. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése:

Számítási kérdés: 3, mert $(3)^2 = 9$, $3 \times 4 = 12$, $12 - 3 = 9$

Természetrizai kérdés: Az erszényes rákász. Latin neve: Didelphys philander. — **Történelmi kérdés:** Ibn Rosteh. — **Képrejtvény:** Moldva és Oláhország

Helyesen fejtették meg: Eisler Dezső, Thier Győző, Lévai Pál, Holbesz Aladár, Licht Zoltán, Csiba Andor, Labancz Ernő, Feith Pál és Mihály, Havas Péter, Ungár Sándor, *Kempfner Gyula*, Kund Béla, Braun Géza, színei Merse Zsigmond, Szemző István, Bauding Gyula, Fölföldy Sándor, Krepelka Teréz, Nord Frigyes, Somlyó József, Schönberger Lajos, Rebensaft Károly, Reisz Gyula, Steiner Alajos, Petrask Károly, Fenyő József, Nádas Lajos, Tarján Béla, Kovács József, Rákos Adorján, Ujházy Jenő, Mandel László, Bagossi Agoston, Karsai Zoltán, Falusi Béla, Halmi László, Markbreit Izidor, Getteler Dezső, Gerő Lajos, Csics Károly, Imrei Gusztáv.

A kitűzött könyvjutalmat (Gaal Mózes: Kenyér és becsület) *Kempfner Gyula* balassagyarmati előfizetők nyerte meg.

SZERKESZTŐI TELEFON

Olvasóinknak. Hogy a lap szétküldésében akadály ne merüljön fel, kérjük olvasóinkat, szíveskedjenek azt a címet, melyen a vakáció alatt lapjuk járt s azt, amelyen most kívánják járni, tudassák a kiadóhivatallal.

Könyvvásár. Nem lehet azt beszüntetni, mert sok a szegénysorsú tanuló. Az új könyvek beszerzése mindenestre jobb, de költségesebb is. A tanulság az volna, hogy a diákok becsülik meg a könyveket és tartsák tisztán. Nem olyan nehéz dolog ez, ha megvan hozzá a jóakarát. — **Értekezés.** 1. Targya miatt nem lapunkba való. 2. Egyelőre nem mondhatjuk meg. 3. Az «Uarda» minden tekintetben kiváló mű. Nemesak gyönyörködtet, hanem oktat is. — **Poéta.** Ajánlatát nem fogadhatjuk el, mert ön ír ugyan verset, de nem poéta. — **H. D.** (Budapest). A beiratások már elmúltak. A főigazgatósághoz kérel fordulnia, hogy az utólagos beiratkozást kellően megokolt kérvény alapján megengedje. — **I. K.** (Pozsony). Jól sejtette, az illetőnek ez volt a célja. Látszik, hogy gondolkozva szokott olvasni. — **H. P.** (Tetétlen). A jövő évfolyamban két folytatásos regény fog megjelenni; egy eredeti, egy fordított. — **K. B.** 1. A lapot elküldtük; egyes szám ára 25 fillér. 2. Bármelyik sportlap szívesen útbaigazítja. 3. Ajánljuk a két kilós súlyzóval való testgyakorlatot. — **Hű előfizető.** 1. A konzuli pályára lépők érettségi bizonyítványt kötelesek felmutatni. Ha a jogtudományi államvizsgát letették s félévig valamely miniszteriumban hivatal viseltek, konzuli vizsgálatra bocsájthatnak. — **U. F.** (Budapest). A Singer-Schoollt ajánljuk, hol angol nemzetiségű tanítók oktatják a tanulókat. Havi 12 óráért 12 koronát szoktak fizetni; vajjon itt ennyi-e a tanítás díja, azt nem tudjuk. — **I. B.** Rejtvényeid javarészt felhasználjuk.

1000 külföldi levélbélyeg és egy bélyegalbum, együtt 1 korona. 1000 külföldi levélbélyeg, az előbbinél jobb minőség, számos ritka bélyeg tartalmaz, és egy nagyobb album, együtt 2 korona. 10596

SZÉKI JENŐ,

Budapest, V., Nádor-utca 55. III. 13.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDAJA.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjúsági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	FELÉLŐS SZERKESZTŐ	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Negyed évre ... 2 kor. 40 fill.	GAAL MÓZES.	Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám. Kéziratokat nem adunk vissza.
Fél évre... 4 kor. 80 fill.		
Egész évre... 9 kor. 60 fill.		
Megjelenik minden vasárnap.	Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	

U A R D A.

Történelmi regény. Írta Ebers György. Az ifjúság számára átdolgozta Gaal Mózes. 25

XXI.

Pentaur felmagasztaltatása.

A nap már leáldozóban volt, mikor a király a palotába visszahajtatott.

Az ezer lámpással megvilágított teremben hullámozott a faraóra váró ünneplő közönség.

Midőn Ramzesz megjelent, kiki rangja szerint mélyen vagy kevésbé mélyen hajlott meg. A király elfoglalta a trónt, körülötte telepedtek le a fiai s azután az ország előkelői elvonultak előtte. Mindenkihez volt egy nyíjas szava, barátságos pillantása; tiszteletet, szeretetet, reményt fakasztott a szívekben.

— Vegyétek le fejemről az uræus-koronát, — mondá, midőn a terített asztalhoz leült. — Tegyetek ma virágkoszorút a homlokomra.

A fogadtatási szertartás alatt Ani és Améni eltávoztak a teremből.

Ani megparancsolta egy őrnök, hogy menjen a sebesültek sátrához s Pentaurt feltűnés nélkül vigye az ő sátrába. Ott őrizze őt, míg visszatér. Aninak még megvolt az a bűvös itala, melyet Hektől kapott, hogy azzal a hajókapitánynak az esztét megbontsa. A költő akkor is veszedelmes lesz reá nézve, ha Katuti terve sikerül.

Améni azért távozott a teremből, mert meg akarta az öreg Kagabut látogatni, aki a délelőtti fogadtatás alkalmával a nagy hőség miatt rosszul lett, elájult s abban a sátorban feküdt, melyet Aménival együtt neki jelöltek ki lakásul.

Az öreg próféta már jobban volt s éppen várta a kocsiját, hogy az ünnepi lakomára hajtasson.

Amint Améni a sátorba akart belépni, éppen Pentaurt kíséerte az ő.

Améni figyelmesen nézte a daliás alakú foglyot. Pentaur reá ismert, megszólította s a következő percben kezet szorítva állottak egymással szemben.

Az ő kezdett nyugtalanzkodni, de a főpap fölvilágosította őt kiléte felől.

A főpap nagyon örvendett, hogy újra életben láthatja az ő legkedvesebb tanítványát, akit már hónapok óta halottnak hitt. Apai gyöngédséggel nézte Pentaurt s megparancsolta az őrnök, hogy vezesse az ő barátját a főpapi sátorba és ne a helytartóéba.

Ott találkozott az öreg Kagaboval, aki sok «jaj» és «ó siralom» mellett hallgatta végig Pentaur megszabadulásának történetét.

Minden kellemetlenséget, minden szomorú emléket elfelejtett a költő. Améni hófehér papi ruhát adatott Pentaurnak, nem győzte a szép ifjút nézni, büszke örömmel veregette meg a vállát, mintha a saját édes gyermeke lett volna, akit elvesztett és újra megtalált.

Sietősen el kellett mesélnie a viszontagságokat, melyeken keresztül ment. A költő elmesélte raboskodását, a Sinai hegy tövében történt megszabadulását, Bent-Anattal való találkozását, azt is, hogy részt vett a kadesi csatában, egy nyíl megsebesítette, Uarda apja megtalálta és elvitte a harcmezőről. Hogy azonban mit érez Bent-Anat iránt s hogy a király életét ő mentette meg, arról nem szólt egy szót sem.

A főpap intézkedett, hogy az ő eltávozzék s felelősséget vállalt Pentaurért. Ő maga fogja a helytartóval közölni, hogy Pentaurt a főpapok sátrába vitette.

Améni sietett vissza az ünnepi lakomára.

Éppen akkor érkezett, mikor Ani a vendégeknek a helyét kijelölte. Oda ment hozzá s így szólott:

— Bocsáss meg, hogy oly soká késtem. De képzeld csak, találkoztam Pentaurrel. Különbent te is tudod; elvittem őt a sátrunkba, hogy ápolja az öreg Kagabut.

A helytartó elsáppadt, gépiesen mosolygott s némán, merev szemekkel nézett Aménira. Nemsokára összeszedte magát s így szólott a próféta-hoz:

— Láthatod, hogy milyen méltatlan volt a vád, mellyel engem illettetek. Az volt a szándékom, hogy holnap átadjam nektek a költőt.

— Bocsáss meg, hogy megelőztelek téged, — mondá Améni s elfoglalta helyét a faraó közelében.

OTT TALÁLTÁK KAGABUT.

A király, kit az egyiptomiak «a nap fia»-nak neveztek, ragyogott, mint maga a napisten. Gyermekei körülvették, Ména szolgálta ki, mint egykoron és körülvette őt országának színe-java s együtt örült vele a győzelemnek és a hazatérésnek. A királlyal szemben ültek az asszonyok, köztük Bent-Anat és Néfert.

Ména vajmi gyakran vetette tekintetét az ő szép feleségére, kihez mindezt egy szót sem intézhetett, kinek még a kezét sem érintette.

Mindenkit jól eső izgatottság szállott meg.

Ramzesz elmesélte a kadesi esatát s a heliopolisi próféta így kiáltott fel:

— Késő századok múlva is dicsőíteni fogják a regösök a te vitézi tetteidet!

— Ne engem dicsőítsenek, — vágott közbe a király, — hanem isten kegyelmét, aki uralkodókat oly csodálatos módon megmentette s fegyvereit a számtalan ellenség fölött győzelemre juttatta.

— Láttad az istent saját szemekkel? — kérde Bent-Anat. — Minő alakban jelent meg?

— Nagyon különös dolog ez, — viszonzá komolyan Ramzesz, — nekem úgy rémlett, mintha az áruló Paaker megboldogult apját láttam volna. Igen szép arcú, magas szál ember volt az én megmentőm. Mély, szivreható volt a hangja s a csatabárdot oly könnyedén forgatta kezében, mintha játékszer lett volna.

Améni figyelmesen hallgatta végig a király szavait, aztán mélyen meghajolt és szerényen mondá:

— Ha fiatalabb volnék, megpróbálnám, hogy ősi szokás szerint én énekeljem meg az istennek s az ő fenséges fiának hősi tettét ez ünnepi lakománál; ámde az évek megfosztják édes csengésétől a hangot s a hallgatók füle az ifjabb regösök hangját jobban kedveli. Bőkezű Ani, minden megvan a te ünnepeden, csak a költő hiányzik, aki húros hangszerének pengetése mellett urunknak nagyságát megzené, — pedig itt van közelünkben a Szeti-ház legnemesebb növendéke, az istenek kegyelmétől ihletett Pentaur.

Bent-Anat elsáppadt.

A király, ki fiaitól s főleg Rameritől gyakran hallotta Pentaur dicséretét, szívesen beleegyezett, hogy Améni elhívassa Pentaurt. A helytartó sáppadtan, izgatottan nézett serlegének fenekére, Améni fölkel az asztaltól, hogy személyesen hozza el a költőt.

— Halvány vagy, gyermekem, — mondá Ramzesz Bent-Anathoz fordulva. — Ha fáradt vagy, nagybátyád nem veszi tőled zokon, elmehetsz, hogy lepihenj. Úgy hinném, jó lenne, ha te is meghallgatnád az annyira magasztalt költőt. Akit olyan nagyon dicsérnek, annak nehéz dolga lesz, ha ki akarja a hallgatókat elégiteni. Aggódok miattad, gyermek, nem akarsz elmenni?

A helytartó felállott s oda ment a heregnőhöz s így szólott sürgető hévvel:

— Jelenléted megtisztelő volt reám nézve; minthogy azonban kimerültél, kérlek, engedd meg, hogy a nők számára kijelölt termekbe kísérjelek.

— Itt maradok, — mondá halkan, de határozottan Bent-Anat, dobogó szívvvel nézett a földre, mert a vendégek tetsző moraja tudatta vele, hogy Pentaur megérkezett.

Szerényen s a szokatlan fénytől megzavarodva lépett Pentaur Aménivel a király elé.

Mikor közvetlen a király előtt állott, reá nézett, aztán leborult s várta a faraó intését, hogy fölkeljen.

De Ramzesz sokáig nem intett a kezével; mélyen meghatotta őt az ifjú látása, aki reá föl-nézett.

Ez lett volna az istennek tartott ember, az ő megszabadítója? A hasonlóság ejti őt tévedésbe, vagy álmodik most is?

Mindenki némán nézett a helyén mozdulatlanul ülő faraóra és a költőre.

Végre intett Ramzesz, Pentaur fölkel és vér szökött arcába, midőn a közvetlen közelben Bent-Anatot meglátta.

PENTAUR A HÚROKAT MEGPENGETTE.

— Harcoltál a kadesi esatában? — kérde Ramzesz izgatott hangon.

— Harcoltam, — válaszolá Pentaur.

— Magasztalják költői tehetségedet. — folytatá a király, — szeretnők, ha versben zengenéd meg csodálatos megmentésemet.

A költő meghajtotta fejét és így szólott:

— Gyöngé az én tehetségem, de megpróbálom a legszebb tettet megzenéni annak a férfinak a füle hallatára, aki az istenek segítségével véghez vitte.

Ramzesz intett s Améni egy nagy aranyos hárfát hozatott az ő tanítványának.

Pentaur könnyedén érinté ujjával a húrokat, fejét reá hajtotta a hangszerre, hosszú ideig elmélázva nézett maga elé, aztán főlegyenesedett, belekapott a húrokba s messzeesengő,

harci riadóhoz hasonló hangokat csalt ki azokból.

Azután nyugodt, elbeszélő hangon elmesélte, miképpen ütött Ramzesz Kades mellett táborn, hogyan rendezte el a had sorját, hogy szembe szálljon a khétákkal szövetséget ázsiai népek ellen.

Hangja mind hatalmasabb meg hatalmasabb szárnyalást vőn, midőn a csata forduló pontjához, az ellenségtől körülvevett király megszabadításához ért. A faraó feszült figyelemmel hallgatta. Pentaur éneklé:

Fölkel a király, hős lelke megújult
Páncélvezett kebelében; Baal vala ő
Csatabárdal a harc közepett.
Isteni két lova vitte, egyiknek
«Thébének diadal» a neve ez volt,
«Nura a megbékelt»: e névre hallgat a másik.
Istálló nevelé mindkettőt, Nap fia;
Amon akit szeret és az Igazság mesterinek vall,
Fölkel ivadéka Rá-nak a földön.
Fölszállt kocsijára a hősi király,
Nyomorult khéták közepébe nyomult.
Egymaga volt; hűve egy se közelben.

S amint haladott, láthatta az ellen,
Mögötte nyomultak és körbe fogák:
Kocsi volt ott kétezeröttszáz.
Töménten ellen állta el útját
A nyomorult khéta, sok gyűlevész nép,
Frigyre akik léptek velők: Mysia serge,
A harcok aradok, pizidák testvér-akarattal
Hármanként sorakoztak a kocsikon öl.

«Egy se maradt mellettem, cserben hagyának:
Fejdelmek, csapatok vezetői s mind az ijászok,
Nincs ki lovam fékezze, amott fut a gyáva gyalogság,
Megfutamodtak a lovasok, egy se maradt helyt,
Hogy velem a harcot vállvetve megvíjja.»

Szólt a dicső s könyörögve az égre tekintett:
«Isten, Amon atyám, csak benned van bizodalom,
Elhagyná-e fiát veszélyben az apja?
Hogy te ki vagy nekem: feledném-e bármi dologban?
Nem haladék s nem álltam-e meg, ha parancsol,
Törvényed hallám mindenkor szófogadóan?
Fenséges, igaz az, kit urának ismer Egyiptom,
Ámde hatalmadnak végtelensége előtt ő
Forgó porszeme csak a nagy sivatagnak.
Mik nekéd, én uram, e semíták?
Hitetlenek ők, bénítsd meg erőik, ó isten!
Engem nézz! Gondolj száz áldozatomra,
Hajlékod tele töltém gyakran harci fogollyal,
Templomot építék nekéd, amely
Állani fog büszkén és hirdet évmilliókig.
Kincses házatad is gyarapítam a vagyonommal.
És az egész földet felajánlám, hogy hatalomban
Egy se legyen hozzád méltó e világon.
És harminceszor ezer izmos bika súlt meg
Oltármáglyákon, sok illatozó fán.
Égbetörő kapukat rakaték a tisztletedre
S a magas árbocokon lobogókat lengete a szél.
Abuból hozaték nekéd én obeliszket
És metszettem örök-köveket.
Éretted szelik a tenger hullámát büszke hajóim,
Hogy beharcsolják számodra a népek adóját.
Ezt cselekedtem, mert számanló sorsa van annak,
Aki veled, Amon ujját húz balgatag ésszel.
Bölcs és jószívű vagy, ura minden lénynek e földön.»

Mint a gyerek apját, úgy kérlek tégedet, Amon,
Nézz le reám, kit a népek tengere környez,
Aki től idegen volt mindig a szíved.
Föltámadt veszemre a földnek mindenik népe.
Itt állok egyedül, nincs senki a közelemben.

Cserbe hagyott népem és nem keres engem
Egy lovasomnak az aggódó szeme sem már.
Harsány szózatomat nem hallják, ámde hit éltet:
Amon karja erősebb, mint millió katonáé;
Mint lovasok százazreie,
Mint tízszereser testvére és viruló fiaké
Kiket egységnek szent kötelékei fűznek.
Emberi kéz munkája, ha még oly nagyra is tartjuk
A te műved mellett csak olyan, mint hiú árnyék.
Intéző szavad követém, ha mi tenni valóm volt
Szófogadó fiadúl ismertél. Amon atyám te.
Hozzád esdeklek s dícsérő szózatom elhat,
Ahol az ég és föld mesgyéi egybe simúlnak.

Úgy történt. Hermontiszig elszállt esdeklése,
S megjelenék a hívó szóra nagy Amon,
Nyújtja a védő kart. Örömeben felújjong.
Szózat kél a háta mögött: «Segíteni jöttem,
O Ramzesz, melletted örökösöm ime.
Én vagyok, a te atyád, kezem itt véd,
Százszorezer harcossal több e segítség.
Én az erőseknek legerősje kedvelem a hőst,
Annak ismertelek és áldásom száll a fejedre,
Így akarom s meg lesz, nem csal bizodalmad.»

Röppen a szárnyas nyíl, mikéntha a Mentés keze szórná,
Baljában a nehéz csatabárd és omlik az ellen,
Úgy sújtott, mint a Baal a harc közepett.
Ellenség kocsiját tördelte szilánkra,
Kétezeröttszázát; fut az íjász, öldösi kétség;
Veszteg a sok kéz áll, harcolni erőtlen
Bénultan néznek, erejük nincs nyílröpitésre,
Nincs erejük a lándzsa-dobásra; remegnek.
Visszaszorítja a serget, . . . a vízbe rohannak . . .

Halotti csend volt a nagy teremben.

Ramzesz mind nézte-nézte a költőt, mintha
arcának vonásait a lelkébe akarta volna vézni s
össze akarta volna azzal a másik arccal hasonlítani,
melyet a kadesi csata óta elfelejteni nem tudott.

Nincs kétség benne, megmentője állott előtte.
Hirtelen eszébe jutott valami, félbeszakította
a költőt a legmeghatóbb szavaknál s így szólott
a mellette ülőkhöz:

— Becsüljétek meg ezt az embert; az ő alakját
választotta az isten, hogy királyotokat megmentse,
midőn «egymaga volt és ezer meg ezer ember vette körül.»

— Éljen Pentaur! — zúgott a teremben.

Ekkor oda ment a költőhöz Néfert s a keblére
tűzött virágcsokrot átadta Pentaurnak.

Ramzesz helyeslőleg bólintott s kérdőleg nézett
leányára.

Bent-Anat megértette apja pillantásának a
jelentését s gyermeki bizalommal és bensőséggel
nézván atyjára, levette fejéről a virágkoszorút s
mint a menyasszonyok szokták, reá tette a költő
fejére, mikéntha vőlegénye lett volna.

A vendégek újjongva kiáltottak fel, de Ramzesz
megütődve nézett leányára.

Komoly pillantással mérte végig Bent-Anatot
és az ifjút.

A vendégek feszült figyelemmel tekintettek
hol a királyra, hol Pentaurnak. Úgy tetszett,
mintha Ramzesz megfedkezett volna mindenkiről
s csak gondolataival volna elfoglalva.

Lassankint átváltozott arca. Homlokáról elvonult
a felhő s derült lón, mint a táj, melyre a tavaszi
nap mosolyog.

Midőn szemeit újra leányára meg Pentaurnak
szegezte, vidám volt és biztató a tekintete. Bent-Anat
tudta, hogy az mit jelent, midőn apja előbb reá,
majd az ifjúra nézett és mosolygott.

Ramzesz megszólalt:

— Éjfélmúlt, itt hagylak titeket. Holnap
estére mindnyájan ugyanitt az én vendégeim
lesztek, neked is itt kell lenned, Pentaur, reád
különösen számítok. Töltsétek meg még egyszer
a serlegeket, igyunk a tartós, hosszú békére,
mely ezt a diadalmas hadjáratot követni fogja,
melyet az istenek segítségével szerencsésen fejeztünk
be. Köszönjük meg Aninak, a mi bőkezű házigazdánk
nak, hogy távollétünk alatt birodalmunkat oly hiven
és atyai gonddal kormányozta. Azután kezet szorított
a helytartóval s udvari kíséretével távozott a
diszteremből. Améninek, Ménának és a nőknek
intett, hogy kövessék őt.

Néfert üdvözölte Ménát s aztán elvált ismét
tőle, mert anyjának ostromló kérésére megígérte,
hogy az éjszakát nem tölti a palotában, hanem
Katuti sátrában.

A termeibe vezető előcsarnokban Ramzesz
elbúcsúzott övétől.

Magához intette Bent-Anatot s jóakaróan
kérdte tőle:

— Mire gondoltál akkor, mikor koszorúdat
a költő fejére tetted?

— Amire Egyiptom minden leánya gondol,
mikor hasonlót cselekszik, — viszonzá Bent-Anat
szeretetreméltó őszinteséggel.

— Hát atyád?

— Atyám jól tudja, hogy én neki mindig
engedelmes gyermeke voltam s az leszek még
akkor is, ha boldogságomat kéri áldozatul. De én
azt hiszem, hogy engem igazán szeretsz s nem
felejtettem el azt az órát, mikor nekem azt
mondottad anyám halála után, hogy ezentúl
apám és anyám akarsz lenni egy személyben s
igyekezni fogsz, hogy engem úgy megérts, amint
anyám bizonyára megértett volna. De mire is

való közöttünk ez a sok beszéd?! Szeretem
Pentaurt már régebb idő óta szívem első szerelmével.
Ő méltó a legnagyobb kitüntetésre, de még ha
a legalacsonyabb sorsban is volna, leányod keze
őt egyenlő rangúvá tenné az ország minden
előkelőjével.

— Nos hát, igazad van, tedd őt azzá, —
mondá a király. — Hü és igaz maradtál ön-
magadhoz azalatt is, míg apád és őrződ távol
volt. Szeretem benned anyád hasonmását s tőle
tanultam volt, hogy egy becsületes női szív jobban
megtalálja az igaz utat, mint a férfiak bölcsesége.
Pihenj le, leányom s holnapra rendelj egy új
koszorút, mert szükséged lesz rá, derék leánykám.

XLII.

Hekt halála.

A pelusiumi rónaság felett felhőtlen, csillagos
ég mosolygott le a földre. Fehéres fényben csillogtak
a sátrak, mintha hó-halmocskák lettek volna.
Ezer sátor volt ott felülte, itt az ázsiai harc-
térrel hazatért katonák pihentek, amott az Egyiptomból
ide sereglett ünneplők.

Aninak és kíséretének a sátrai kimagaslottak
a többiek közül, szebbek és nagyobbak voltak.
Jobbra tőlük a küldöttségek sátrai terültek el,
balra pedig az udvari népség. Ezek között volt
a Katutié is, egy nagyobb, amelyben ő lakott s
több kisebb a cselédei számára.

Ani sátra mögött volt egy sátor, melyet magas
vászonzal — a spanyol-falhoz hasonló — vett
körül. Ebben lakott a vén Hekt, akit Ani a saját
barkáján titkon hozatott ide.

Mig Ani vendégei lakomáztak, a boszorkány
sátrának főnyes padlóján gubbasztott. Nehezen
lélegzett s a szív-göröcsök, melyek őt már régóta
gyötörték, mind gyakrabban mutatkoztak s mind
veszedelmesebb jelleget kezdettek ölteni.

Vörös agyagból készült lámpásocská égett
előtte, ölben pedig egy dögglőfélben levő karvaly
feküdt. A madár össze-összerezett és fehéres
szemhéjai lecsukódtak. Ha a boszorkány hozzá
nyúlt, a karvaly kinyitotta a szemeit és mérge-
sen nézett reá.

A boszorkány előtt a földön feküdt a kis
Sherrau és aludt.

Hekt megrúgta a szegényt s így szólott a fél-
álmos fiúhoz:

— Jó a füled? Nekem úgy tetszett, mintha
Ani sátrában valami nő sikoltzott volna. Hal-
lasz valamit?

— Hallok, — viszonzá a gyermek, — az
imént csak nyöszörgés hallatszott, most jajgatás.
Nem sátrából jön a hang.

— Mássz itt át s nézd meg, mi történik ott, —
parancsolá a vén asszony.

A gyermek engedelmeskedett, a boszorkány
pedig újra a beteg karvalyval kezdett bibelődni.
A madár féloldalára dült s ha a boszorkány
hozzá nyúlt, meg akarta karmolni.

— Meg fog dögleni, — motyogta Hekt, — az
a másik pedig, akit én Ramzesznek neveztem el,
mind vidámabb és életerősebb. Ostobaság az
egész dolog, de mégis, mégis! A helytartó eljá-
szotta kis játékait, — ő lesz a vesztes fél. Ni,
a karvaly feje már lelóg, még egyszer belé kap a
ruhamba — s most vége.

— Jó éjszakát, Ani király! Oda a korona!

A vén szipirtó merően és sokáig nézett a
földre s aztán így beszélt magában:

— Mi is lehet még a szándékuk? Húszszor is
kérdte tőlem, hogy fog-e az ő nagy vállalatuk
sikerülni, vagy nem. Mintha nekem azt jobban
kellene tudnom, mint neki. Nem is célozgatott
egyre-másra, de most az egyszer nem avatott be
a titkukba. Valami van készülöben és én . . . én!
Itt van megint . . .

A vén asszony a szívére szorította kezét, szemét
behúnyta, arcának vonásai eltorzultak. Nem is
hallotta, hogy Sherrau visszatért s hogy őt nevében
szólította s hogy aztán Hekt nem válaszolt,
újra kiment a sátorból.

Mintegy óráig hevert Hekt eszméletlenül,
akkor ismét magához tért s kezdett gondolkodni.
Úgy rémlett neki, mintha ereiben vér helyett
hideg cseppek csordogálnának.

— Ha a magam számára is tartogattam volna
egy karvalyt, most az is végét járná, — mor-
mogta keserűen. — Vajjon Ani megtartja-e a
szavát, be fogja-e holttestemet balzsamoztatni?
Hogy is tehetné meg, mikor ő is elpusztul?
Holttestem el fog rothadni s a másik világon
nem láthatom meg újra Asszát!

A vén asszony sokáig hallgatott. Azután ko-
moran maga elé nézve eltűnődött:

— A halál megszabadulás; hiszen ha csak
emlékezés kinjától szabadulna meg az ember!
De vár reánk a másvilágon élet is; ebben hiszek
s ehhez a hithez ragaszkodom. Vajjon hol talál-
kozom majd vele?! Az üdvözültek vagy az el-
kárhozottak között lesz? Hát én hova kerülök?
Én? Mindegy az nekem. Minél mélyebb az
örvény, hova engem belé taszítanak, annál jobb.

Maradhat-e Assza az üdvözültek között, ha meglátja, hogy mivé tett engem? De be kell a holttestemet balzsamoztatni, be kell balzsamozni, nem akarok elrothadni, nem akarok semmivé válni!

E pillanatban lépett be a sátorba Nému.

Sherrau hívta ide a törpét, azt mondta neki, hogy anyja haldoklik.

Mikor a vén asszony meglátta a törpét, így szólott hozzá:

— Jó, hogy ide jöttél. Mielőtt nap föl kel, meghalok.

— Anyám! — kiáltott fel ijedten Nému. — Neked élned kell, még pedig nagyobb kényelemben, mint eddig éltél. Nagy dolgok vannak készülöben.

— Tudom, tudom! — viszonzá a boszorkány. — Pusztulj innen, Sherrau! Suttogd a fülembé, mi a tervetek!

— A palota, melyben a király családjával együtt alszik, egészen fából készült. A falak köze szurkos szalmával van kitöltve. Mihelyt elaludtak, felgyújtjuk a palotát. Az öröket le-részegítettük, mélyen fognak aludni.

— Jól kieszelt terv! — dörmögte Hekt! — Tőled telt ki?

— Tőlem és úrnómtól, — viszonzá Nému büszkén.

— Terveket kohlolni tudtok, — mondá a vén asszony, — de azoknak megvalósítására nincs elég erőtek. Titokban tartottátok? Vannak ügyes segítőtitek?

— Katuti, Paaker és én tudjuk csak. Mi hárman fogjuk az előre kijelölt helyeken felgyújtani a palotát. Én Bent-Anat szobája mellett, Katuti, akinek mindenüvé szabad bejárása van, a fölépesházhoz, mely, ha egy rúgóra reáütnek, rögtön összeomlik és Paaker a király lakóosztályát.

— Helyes, helyes! — Csak sikerüljön! — nyögött Hekt. — Miféle női sirást hallottam a sátradból?

A törpe nem akarta megmondani, de Hekt biztatta:

— Csak bátran, a halott asszonyok nem árulhatják el a titkot!

— Újra reá bukkantam a halott paraszkhitának, Pinemnek az unokájára, Uardára. Sátramba csaltam hazug szavakkal, mert azt akarom, hogy ha Ani és Katuti segítségével hatalmas leszek, őt vegyem feleségül, őt és senki mászt. Bent-Anat hercegnőt szolgálja most, ott kellett volna neki is aludnia s én nem akartam, hogy ő is

odaégjen. Vissza akart menni mindenáron a palotába s ezért Ani néma szolgálójának segítségével megkötöttem őt és száját betömtem.

— Egyedül hagyod őt, ha a dolgokotokra sietsz? — kérde a javasasszony.

— Atyja van mellette.

— Kasta, a rötszakállú? — kérde csodálkozva Hekt. — Nem tört titeket össze, mint holmi agyagfazekakat?

— Meg sem mozdul, — mondá nevetve Nému. — Leitattam őt Ani legerősebb borával, úgy hever a földön, mint egy múmia. Tőle tudtam meg, hogy Uarda hol rejtőzik, aztán fölkerestem a leányt s azt hazudtam, hogy apja nagybetegen fekszik a sátramban. Ezzel csaltam őt sátramba.

Ekkor a törpe indulni akart.

— Katuti az imént hozta sátrába leányát, Ména feleségét, a csillagok is kezdenek halványulni. Most hallok az első füttyöt. Mihelyt Katuti harmadszor adja ezt a jelt, munkához kell látnunk. Add kölesön, anyám, a tűzszerszámodat, a tied jobb, mint az enyém.

— Itt van! Nekem már nem lesz többé szükségem reá! Bizonyosan meghalok. Hogy reszket a kezed, vigyázz, el ne ejtsd a tűzszerszámot.

A törpe elbúcsúzott a boszorkánytól, az pedig ült mozdulatlanul s még az ellen sem tiltakozott, hogy a törpe megesókolja.

Hekt sokáig hallgatózott.

Midőn Katutinak második füttyét is meghallotta, fölkel s így szólott:

— Paaker, a szerencsétlen flótás, hiú nagynénje s e nyomorult tökmag nem lehetnek méltó ellenfelei Ramzesznek, még akkor sem, ha orvul támadják meg, míg alszik.

Egy kést és egy üvegecskét vett magához s nagy nehezen összeszedve végső erejét, Nému sátrába vánszorgott. Éppen mikor oda ért, halatszék a harmadik sip-jel.

A sátorban találta Uardát. Keze-lába össze volt kötözve, apja, Kasta, holtrészen feküdt mellette a földön.

A leányka borzadva összerázkódott, midőn a boszorkányt megpillantotta s a kis Sherrau kezeit összefogva könyörgött, hogy ne bántsa Uardát.

— Fogd ezt a kést, gyerek s vágd el a kötelet, mellyel ezt a szegény teremtest megkötötték. A papyrus-kötelek erősek; fűrészd el.

Ezalatt a rötszakállúnak a halántékát megkente az üvegecske tartalmával s néhány cseppet az ajakára cseppentett.

Kasta felébredt, nyújtózkodott s körülnézett. A boszorkány vizet adott neki s megparan. csolta, hogy igya meg s így szólott Uardához:

— Te fehér arcú leány, fontos dolgokra hívtak el téged az istenek. Hallgasd csak meg, mit mond neked a vén Hekt: A királyt és gyermekeit halálos veszedelem fenyegeti. Én meg akarom őket menteni s ezért jutalmul csak azt kérem, hogy holttestemet balzsamoztassák be és temessenek el Thébében. Esküdjél meg, hogy teljesíteni fogod, ha őket megmentetted!

— Az istenek nevére kérlek, szólj, mi van készülöben? — kérde Uarda magánkivül.

— Esküdjél meg, hogy el fogsz temettetni! — ismétlé a javasasszony.

— Esküszöm! — kiáltá Uarda. — Most beszélj!

— Katuti, Paaker és Nému elmentek, hogy felgyútsák azt a palotát, melyben Ramzesz alszik, három részen fogják meggyújtani egyszerre. Hallod, Kasta?! Siessetek ketten a gyilkos gyújtogatók után, keltsétek fel a szolgálkat s mentsetek meg, ha lehet, a királyt.

— Siessünk, atyám! — kiáltá a leány s mindketten kirohantak a sátorból.

— Uarda becsületes és megtartja szavát, — motyogta Hekt s vissza akart a maga sátrába vánszorgni, de útközben elhagyta végső ereje is. A kis Sherrau támogatni akarta őt, de igen gyenge volt ahhoz, hogy talpra segítse. Hekt lefeküdt a földre s nézett a messzeségbe. A palota felől eleinte vékony fénycsövet vett észre, mely mind fényesebb lön, aztán nagy füstfelhőt, aztán felsapott a láng és a szikrák milliói patogtak, sieseregtek.

— Fuss a táborba, fiú! — mondá, — kiálts: «tűz van!», riaszd fel álmukból az öröket.

Sherrau kiáltozva futott el onnan.

Hekt szívéhez kapott és tördelte:

— Itt van újra! A másvilágon... Assza... Assza! — a rángatózó ajkak azután elnémultak örökre.

XLIII.

A rémes éj.

Katuti az ő szerencsétlen unokaöccsét, Paakert a szolgálk sátrában rejtegette.

A kadesi csatában megsebesült emberiszonyú kinok között, úttalan úton, melyeket csak ő ismert, jutott el nagynhezen abba a barlangba, hova a rötszakállú vitte Pentaurt.

Az ethióp rabszolgát találta ott, aki urát

ápolta, míglen elég ereje volt ahhoz, hogy Egyiptomba visszatérjen.

Izmaelita teve-kereskedőnek öltözött s így jutott el Pelusiumba.

Hogy még kevésbbé ismerhessék fel, hajfestő szert vásárolt egy orvostól s a testét is feketére mázolta — azzal.

Katuti a helytartóval már jóval azelőtt, hogy Paaker odaérkezett, Pelusiumba jött, hogy a palota építése dolgában intézkedjenek. Néger koldúsnak öltözve közeledett hozzá.

Katuti alamizsnát adott neki.

Néhány nap múlva újra fölkereste Katutit s akkor mondotta meg, hogy ki ő.

Katuti részvételt látta unokaöccsének szörnyű elcsonkítását s bár tudta, hogy az árulóval való érintkezés Aninak éppen nem fog tetszeni, mégis szövetkezett vele.

Katuti beavatta Paakert legújabb tervébe s látta szemei villanásán, hogy örömmel vállalkozik halálos ellenségeinek ily szörnyű elpusztítására.

Már a palota építésekor fenn járt Paaker a negyven láb magas emeleten, hová a király lakó- és hálószobáit tervezték, pontosan megnevezett mindent s akár behúnyt szemmel is megtalálta volna, hogy hova tegye a tüzesóvát.

Midőn a palota felgyújtására kijelölt éjszaka Katuti először adott jelt ezüst sípjával, Paaker sietett a palota felé.

Az épületnek díszül szolgáló, kiálló rovátkaiba kapaszkodva két embermagasságra fölmászott. Innen az emeletig kötélhágeső vezetett fel. A párkányra lépett Paaker s belátott a király ablakán. A tüzesóvát éppen az ablak alatt kellett bele-dugnia a készen levő nyílásba.

A király karosszékében ült és maga elé nézett. Előtte Ani, a helytartó állott, mögötte pedig Ména, a főlovászmester.

Ramzesz fölemelte fejét s őszinte szeretettel nyújtván kezét a helytartó felé, így szólott:

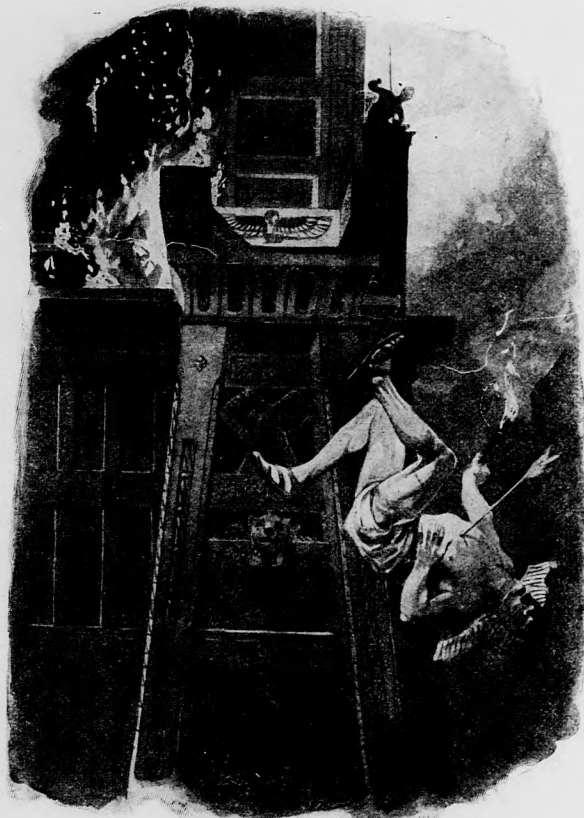
— Hadd fejezzük be jól ezt a szép napot, nagybátyám! Szorítsd meg a kezemet. Meg fogja egész Egyiptom tudni, hogy Ramzesz senkiben sem bízik olyan föltétlenül, mint Aniban. Te fogsz hálószobámban virrasztani. Megosztjuk e szobát ma éjjel.

Ani halálsáppadtan állott a király előtt.

Paaker éppen az arcába nézett a helytartónak s csak erővel tudta a gúnykacajt leküzdeni.

Ramzesz intett Ménának, hogy jöjjön közelebb.

— Veled is szeretnék — mondá — mielőtt lefekszem, leszámolni. Te feleséged bizalmát a te hűségedben nehéz próbára tetted és mert ő téged becsületesen szeret s a hűtlenséget nem ismeri, gyermeki együgyűséggel bízott benned s ez a gyermeki együgyű hit gyakran többet ér, mint a bölcsék megfontolása. Megígértem, hogy egy kívánságodat teljesíteni fogom, ha neked lesz igazad. Nos, hadd halljuk, mi a kívánságod?

RÉMES KIÁLTÁSSAL ZUHANT LE A MAGASBÓL.

Ména térdre hullott, csókkal borítá el ura köntösét s így kiáltott fel:

— Csak azt kérem, hogy bocsáss meg nekem! Engedd, hogy újra ott álljak kocsidban melletted és kezembe vegyem a gyeplőt. Csak úgy élhetek, ha téged szolgáljak, ha kegyedbe visszafogadsz, ó királyom, uram, én atyám!

Ramzesz intett kedveltjének, hogy keljen fel s így szólott hozzá:

— Kérésed már teljesült, mielőtt kimondotad. Adósod vagyok derék hitvesed hűségéért.

Halk síphang metszette át e pillanatban a levegőt; Katuti adta a harmadik jelt.

Paaker meggyújtotta a csóvát, betette a nyílásba s nem törődve a veszéllyel, mely őt is fenyegette, tovább hallgatózott.

— Kérlek, — mondá a helytartó a faraóhoz közeledve, — bocsáss el engem. Kegyedet tudom méltányolni, de az utóbbi napok fáradalmai kimerítették erőmet.

— Ména fog virrasztani, — szakítá félbe Ramzesz, — te csak aludjál, bátyám. Hadd lássa az egész világ, mennyire bízom benned. Add rám, Ména, éjjeli köntösömet. Még egyet! Az ifjú szív az ifjú szívhez vonzódik, Ani! Bent-Anat magához méltó férjet választott, életem megmentőjét: Pentaurt. Azt hitték eddig róla, hogy a Szeti-ház kertészének a fia. Az imént mondá el Améni, hogy Pentaur a meghalt dicső mohár gyermeke, a beestelen, áruló, idétlen Paaker pedig a kertészé. Az istenek szerelmére, mi volt ez? A nyitott ablakon át egy férfúnak jajkiáltása hatolt a szobába, aztán erős zuhanás, mintha valami nehéz test a földre zuhant volna.

Ramzesz és Ména az ablakhoz siettek, de borzadva hátráltak onnan, mert sűrű füst csapódott a szemökbe.

— Hívd ide az öröket! — parancsolá Ramzesz.

— Te menj, Ani! — kiáltá Ména. — Én nem hagyom el ismét uramat a veszélyben.

A helytartó kirohant a szobából, mint a fegyházra ítélt rab, aki börtönéből szökik meg; de csak egy-két lépést tehetett, mert a lépcsőház irtózatossá robajjal szakadt be. Katuti döntötte össze egy-két kalapácsütéssel, minekutána a palota belsejében elhelyezte a tüzesóvát.

Ani látta még a menekülő asszony ruhájának lobogását s öklével megfenyegette s futásnak eredt, maga sem tudta, hogy hova-merre viszi az út.

A lépcsőház összeomlása irtózatossá zajt ütött; Ramzesz és Ména is kijöttek a hálósobából.

— A lépcsőház összeomlott. A veszély kezd komollyá válni, — mondá Ramzesz nyugodtan s visszament a hálósobába, oda állott az ablakhoz, hogy körülnézzen.

A palota északi szárnyából magas lángok csaptak fel s nappali világosságot terjesztettek az éjszakában.

A déli szárny ezideig még épen állott.

Ména meglátta a kiálló gerendát, honnan Paaker a mélybe zuhant; kiugrott az ablakon s megvizsgálta. Elég erősnek találta arra, hogy néhány embert elbirjon.

Körülnézett s a palotának még épen álló déli

szárnyát vizsgálta feszült figyelemmel s hangosan felkiáltott:

— A tüzet gonosz kézzel táplálják! Nézz oda, valaki azon a gerendán guggol s csóvát dug az épületbe!

A faraó hálósobája mind jobban megtelt füsttel, a gerenda-közökből lángok csapdostak ki.

A palotában és környékén emberek kiáltoztak. — Tűz! Tűz! Gyűjtogatók garázdálkodnak! Segítsék meg a királyt! — ordítá a

A VAKOK NEVELŐ- ÉS TANINTÉZETÉNEK ÚJ ÉPÜLETE.

Vissza sietett a füsttel megtelt szobába, lekapta a falról Ramzesz iját, reáfektette a nyilvesszőt, megfeszíté a hűrt, hosszan célzott s a gyűjtogató rémes kiáltással zuhant le a magasból.

Később holtan találták meg Némüt, a törpét.

Ména ismét künn termett az erkély gerendáján.

rőtszakállú. Egy csapat testőr rohant utána. Uarda a palotába futott, Bent-Anat szobájába, hogy fölébressze. A király Ménához az erkélygerendára ugrott ki s így kiáltott le a katonákhoz:

— Hatoljatok be néhányan a palotába s mentsetek meg a hercegnőt, ti többiek pedig védjétek

meg a tüztől a palota déli szárnyát. Megpróbálom, hogy oda jussak én is!

A királyfiúk is megjelentek szobáik ablakában. Köpenyeikből kötelet fontak össze s azon ereszkedtek le.

Ramzesz az erkély-gerendáról bátorította őket, holott ő maga nem mozdulhatott meg, mert az erkély-gerendák, melyek az egész épületet körvették, egymástól tíz lépésnyi távolságra voltak. A tűz ezalatt folyton terjedt. Ménát és Ramzeszt szikrák ezrei vették körül.

— Szórjatok szalmát a földre alattunk! — parancsolá Ramzesz és hangja túlharsogta a süketítő lármát. — Le kell ugornunk, különben itt veszünk!

A király hálószobájából lobogó lángnyelvek csaptak ki. Oda visszamenni már nem lehetett; sem Ramzesz, sem Ména nem vették el fejüket.

Midőn Ména látta, hogy a tizenegyedik királyfiú szerencsésen lejutott a földre, kezét tölesér alakjában a szája elé téve átkialtott Ramerinek, aki utolsón maradt:

— Húzd vissza a kötelet s vigyázz, hogy el ne égjen, míg én oda megyek!

Rameri teljesítette a parancsot s mielőtt Ramzesz megakadályozhatta volna, Ména az egyik gerendáról átugrott a másikra.

A királynak és a hercegeknek, akik ezt látták, megfagyott a vér ereikben, midőn Ména a harmadik erkélyre is átugrott. Egy hajszálnyi tévedés s ő is menthetetlenül nyakát szegi, mint halálos ellensége, Paaker.

Míg a jelenet szemtanúi lélegzetüket visszafojtva nézték s a lángok sistergésén, a leomló gerendák ropogásán és tompa zuhanásán s a papok karéneken kívül más hang nem hallatszott, Néfert, akit Sherau költött fel s vitt oda, letérdelt s imádkozott az istenekhez, hogy mentsek meg férjét az istenek. Rettegve figyelte férjének minden mozdulatát, ajkát véresre harapálta, hogy kétségbeesetten fel ne sikoltson.

Ména ott állott Rameri mellett, derekára kötözte a köpenyből összetoldozott kötelet, másik végét Rameri kezébe adta. Aztán összeszedte újra erejét s ugrott.

Rameri, aki a Szeti-házban is a legjobb tornászok közé tartozott, Ména után erkélyről erkélyre ugorva megtette a szörnyű utat s a kötélén mindhárman szerencsésen lejutottak a földre.

Néfert letörülgette a Ména halántékáról a verejtek-cseppeket.

Ramzesz rögtön a palota északi szárnyához

sietett, ahol Bent-Anat hálószobája volt. Épen találta őt, de kétségbeesetten, mert Uarda, az ő kedveltje, a lángok között eltűnt, minekutána őt apja segítségével fölkelte és megmentette.

Kasta haját tépve, örült kétségbeeséssel szaladgált az égő palota körül s jajgatva kiáltozta Uarda nevét.

Az égő palotába vakon herohanni eszeveszettség lett volna. A király meglátta a szerencsétlen embert, élére állította a katonáknak s megparancsolta, hogy törjék be Bent-Anat hálószobájának a falát.

Kasta kezébe vett egy fejszét s munkához látott. Úgy rémlett neki, mintha belülről dörömbölést hallott volna. Hallgatózott.

Csakugyan dörömbölés volt, nem tévedett.

Kifeszítette iszonyú erővel az oldalfalat; sűrű füst gomolygott ki az üregeken s egy férfiú tá-molygott kifelé, karján hozta az alélt Uardát.

Kasta bement, kivette a fuldokló megmentőnek kezéből leányát s vitte a drága terhet.

Uardát Bent-Anat maga vette gondjaiba; Kasta vissza sietett az égő palotába.

Megismerte leányának megmentőjét: Nebszekht volt, az orvos, aki a sinai-hegyi napok óta mint házi orvos állandóan a hercegnő kíséreténél maradt.

A nyíláson át a szél még jobban élesztette a tüzet s most már nem füst, hanem láng csapott ki onnan. De Nebszekht még élt, kihallatszott nyögése a láng- és füsttenger közül. Kasta felugrott az ablakba. A mögötte állók látták, hogy a keresztgerenda már-már beroskad, óvták őt. A király is azt parancsolta, hogy jöjjön vissza. A rötszakállú lekiáltott:

— Az élettemmel tartozom neki; kétszer mentette meg gyermekemet a halál torkából; most visszafizetem neki az adósságot! — és eltűnt a lángok között.

Néhány pillanat múlva hozta Nebszekhtet, ki nek fehér papi öltönye már lángot fogott.

Látták, amint az ablakhoz közeledik. Száz meg száz katona sietett oda, köztük volt Pentaur is. Átvették Nebszekhtet, akit Kasta az ablakra fölemelt.

Ő maga is felkapaszkodott s le akart ugrani, de e pillanatban a tetőgerenda lehullott s eltemette a paraszkhita derek fiát.

A koci-harcosok között volt Katutinak könynyelmű fia is, aki a kadesi csatában kitüntette magát s most is fel akarta az alkalmat használni s az elsők közé tolakodott. Így történt, hogy a palota egyik égő gerendája reá szakadt s ott veszett.

(Vége köv.)

A VAKOK INTÉZETE.

Képekkel.

Azok a szerencsétlen emberek, kik szemök világát elvesztették vagy vakon születtek, igen szép és kényelmes intézetet kaptak hazánk fővárosában.

Nevelő- és tanintézet ez, hol a szegény vak gyermekek már 6 éves koruktól fogva éppen úgy nekifeküsznek a betűknek, mint a többi boldog kis legény s ugyancsak nagy fáradságukba kerül, míg kisillabizálják az *ír-ri* nehéz szavakat. Hogyne volna már nehéz, mikor szegénykék csak a kezükkel olvasnak. Mindegyik kap egy akkora keményt papirost, mint a palatábla; ebbe a kemény papirosba azután különféle pontok vannak

A tanítás tartama az intézetben nyolcz év, melyből ötöt a szükséges ismeretek megszerzésére fordítanak, a hátralévő három évben pedig a növendékek tehetségükből képest valamely iparágban nyernek teljes oktatást. 6—10 éves korukban veszik fel a gyermekeket s így 16—18 éves korukban kerülnek ki az intézetből, amikor a vakokat gyámolító országos egyesület kezelésébe adott ipari foglalkoztatóba helyeztetnek át, ahol állandóan gondoskodnak megélhetésükről.

Ez az ipari foglalkoztató a Hungária-körútnak Csömöri-úti szakasza mellett áll és a főintézettől az Ilka-utca választja el.

Két fő foglalkozásra szokták legtöbbszörre kiképezni a vakokat: *zenei* és *ipari* pályára, a hazai intézetekben azonban a fősúlyt az iparra

SZÉKFONÓ TANMŰHELY.

benyomva; ha most az ujjunkkal megtapogatjuk a papirost, akkor behúnyt szemmel is megtudjuk mondani, hogy hány pont van az ujjunk alatt. Minden pontnak megvan a maga jelentősége. Az egyedül álló *i*-t jelent, a kettőspont megint mást és így tovább. A vakok ezt az írást Brelirásnak nevezik.

A vakokat nem rég óta tanítják; körülbelül 120 évre nyúlik vissza oktatásuk története, melynek megalapítója *Haiiy Bálint*, francia pedagógus.

Hazánkban a vakok számára 1825-ben építették az első intézetet József nádor jóvoltából, ki Pozsonyban 3 szobás helyiséget bocsájtott az új intézet rendelkezésére. A következő évben Pestre helyezték át ez intézetet s egész 1901-ig vagy négyszer vándoroltak új meg új lakásba, míg végül a városligeti Herminamezőn hatalmas, szép épületet kaptak, mely 200 növendék számára épült.

Megtanítják őket mindazokra az ipari munkákra, melyek elvégzésében vakságuk nem akadály, úgymint kosár- és székfonastra, kefekötésre, kötélverésre és gépen való harisnyakötésre. Ezek bármelyikét a vak ember úgy elsajátíthatja, hogy mint önálló iparos keresheti meg kenyerét.

Mai számunkban több képet mutatunk be a vakok budapesti nevelő- és tanintézetéből.

MARCI.

Elbeszélés. Irta Rakodczay Pál.

2

Karácsonyra a főnökétől ajándékkal kapta Vörösmarty és Tompa munkáit. Oh mily boldog volt — pillanatra. Mert nem ért rá a szép könyveket olvasni.

S ha vasárnap elmélyedt azokban, minden óra, mely az estéhez közelebb hozta, keservesen

emlékeztette arra, hogy ennek holnap nincs folytatása. Komor és szomorú volt Marci folytonosan. De nem panaszkodott. Félt az édes anyjától, ki megmondta neki, hogy hiába fog panaszkodni. Így senyedett Marci két évig a könyvkereskedésben. Ekkor rettentő csapás érte, minő embert életében csak egyszer érhet: meghalt az édes anyja. Mikor apja meghalt, kicsiny volt, nem fogta úgy föl a veszteséget, mint most. Csak éppen annyi vagyont hagyott hátra anyja, hogy Marci amig fölszabadul, megélhessen belőle. De Marci, mihelyt az első keserves napokon, mikor anyját igazán szívéből siratta, túl volt, egy régi tervét hajtotta végre, hogy megszabaduljon a kereskedéstől. Beállott katonának. Hajh, végzetes lépés volt ez!

KOSÁRFONÓ TANMŰHELY.

Megint nem gondolta meg Marci, mit csinál. A sorozás előtt önkényt beálló ifjút a katonaságnál szívesen szokták fogadni. Azt hiszik, hogy az ilyenek kiváló kedve van a fegyverviseléshez. A tisztek rendszeren az ilyen ujoncot szeretik, egy kicsit becézik is. Csakhogy éppen ez a baj. Mert ez felkölti a többi közkatona irigységét és jaj aztán a szegény önkénytesnek! Társai többnyire durva, tanulatlan földmives fiúk voltak, akik lépten-nyomon üldözték, bántották Marcit. Mily örömet húzódtott ahhoz a néhány mesterlegényhez, akik a városban, polgáriasabb körben szelidebb és tanultabb modort sajátítottak el. Pedig valaha bezzeg lenézte ő is a csizmadiát, szabót. Most ezek voltak menedékei. Így ment ez jó darabig, amíg Marci az első csillagra nem tett szert.

De még ezután százszor is megbánta, hogy abban a korban, midőn legalább otthon mivel-

hette volna lelkét, a katonaság karjai közé vetette magát. Nem tehetne volna-e ő le, mint könyvkereskedő társai az egyéves önkénytes vizsgát és akkor csak egy évig kellett volna szolgálnia?! És mi lesz belőle, ha három esztendeje letelt? A könyvkereskedést nem tanulta ki, egyebet nem tud: mi legyen belőle? Végre elmúlt a három esztendő és Marci esendőr lett. Szerették itt is feljebbvalói, mert pontos volt és becsület dolgában nem tűrt szennyet magán. És egyszer mégis megtántorodott. Csak az a mentsege, hogy nem volt belőle haszna. Volt egy könnyelmű társa, aki sok mindenbe akarta belevinni Marcit, de hiába. Becstelenségre őt nem lehetett rávenni. Egy éjjel azonban ők ketten voltak sorosak. Marci azonban maga volt ott. Társa csak nem

jött. Be kellett tehát írnia a naplókönyvbe, hogy X. nem jelentkezett. Reggelre aztán beállított X. Kétségbe volt esve, mi lesz vele, ha a tiszte meglátja a naplóból, hogy ő nem volt helyén. Kérte Marcit, törölje ki a bevezetett adatot. De ez nem tette. Most X. dühös lett, elővette pisztolyát, oda-szegezte Marci mellének. Marci azonban, bár összeresztett, hajthatatlan maradt. Erre X. megdöbbsent, kérőre vette újra a dolgot, ígért neki pénzt, letérdelt Marci előtt s mikor ez sem használt, újra elővette pisztolyát és saját homlokának szegezte. Most már megingott Marci. Ő miatta haljon meg valaki? Hogyan számoljon ezért Isten előtt? Iszonyú küzdelmet állott ki, de most már megtette, amit előbb sem fenyegetésre, sem pénzért nem tett volna meg: óvatosan kivakarta a beírott tételt. Valóban jó szem kellett hozzá, hogy megismerje a hamisságot. Mert biz ez mégis csak az volt. X. egy darabig hálálkodott, azután

pálinkát hozott és abból kínálta Marcit. De Marci nem ivott. Kedvetlen volt nagyon. Érezte, hogy mégis csak helytelenül cselekedett. X. ezalatt jól felöntött a garatra a pálinkából és a részeg emberben nem áll meg a titok. Egyszer csak így szólott X.

— De jó bolond gyerek is vagy te Marcikám! Hát te hitted egy percre is, hogy én olyan számár legyek, és főbe löjjem magamat? Hiszen mi érhet engemet? Hogy nem voltam itt a helyemen, hát egy kis áristom. No — meg az előléptéssel is baj lesz. De veled, szegény cimborám, veled, hej! . . .

Többet nem mondott, hanem nagyot nevetve elment.

Marci elképedt ilyen gonoszsgon. Hát képes

a háznál, az asszony, hogy éreztesse Marcival haragját, odaszólt neki, hogy vigye el az itt felejtett felöltőt. Marci elvörösödött, azonban engedelmeskedett és már a kabát után nyúlt, hogy fölvegye. De barátja finom érzésű fiú volt és sajnálta Marcit, hogy így megalázzák.

— Tudod mit, Marci, vigyük el ketten a kabátot!

El is vitték ketten. Mire hazajött Marci, szomorú levél várta. Ő ugyanis folyamodott a postához, hogy mint kiszolgált katonát tegyék meg levélhordónak. Most azonban visszakapta kérvényét, melyre ez a végzés volt írva feleletül: Katonakönyvének megfelelő pontja értelmében nem alkalmazható . . . Oktalan nagylelkűségéért tehát még itt is bünhődnie kell! Szegény Marci!

AGYAGMINTÁZÓ TEREM.

valaki tettetni a kétségbeesést, csakhogy becstelenségre csábítsa és ráadásul még ki is neveti?! Oh mennyire átkozta hiszékenységét.

A dolognak bizony nem jó vége lett. Marcit bezárták hat hétre és azután elbocsátották a csendőrségtől. Katonakönyvébe pedig beírták, hogy miért. Már most hova menjen? Gyermekeköréből volt Marcinak egy kedves jó barátja, akinél még diákkorában vakációzott egy párszor. Ide ment Marci és elég jól is fogadták őt. De csakhamar látnia kellett, hogy nagyot változtak az idők. Barátja azóta az egyetemre került, sokat mivelődött, míg ő hátramaradt mindenben és az úgynevezett altiszti műveltségénél nem vitte többre. Így hát nem értette meg többé egymást a két jó barát. Marci azonban ott maradt még egy darabig.

Egyszer vendégek jöttek és midőn távoztak, egyikük ott felejtette a felöltőjét. Bár volt cseléd

De hát mit tegyen?! Itt tovább nem maradhat, ahol már amúgy is éreztek vele, hogy csak nyűg. És most elgondolta, hogy mind ennek maga az oka! Nem akart tanulni, ott hagyta az iskolát és láncolatosan így sülyedt le jelen állapotába. Kétségbeesve nézte át az újságban az apróhirdetéseket, hátha találna ott valami magának való állást. Bizony nem talált. De mégis, volt ott egy kis hirdetés: Boltiszolga kerestetik . . . Szolga? Szolgává legyen? Soká nem tudott elaludni Marci. Végre álom jött a szeméire. Elmondotta szokott miatyáncját és végre elaludt. És ime reggelre már tudta, mitevő legyen. Nem nagyobb szegény-e itt idegen emberek nyakán élni, mint megfogni a dolog végét? Most már kész volt határozatával, hogy bolti szolga lesz, amíg jobb valamit nem talál. El is utazott azonnal Budapestre és elment a lap kiadóhivatalába, hogy megtudja a bolt címét, ahova szolgát keresnek.

De ki írta le meglepetését, mikor a kereskedő cég nevét megtudta?! Ugyanaz a könyvkereskedés volt az, amelyben tanult és amelyet ott hagyott. Ide menjen ő vissza, világ csúfjának? Mit fog mondani a főnök? Hát a segédek, akikkel együtt volt! Még volt pár krajcárja, bement egy kávéházba, átnézte az összes lapokat és mindenütt csak azt találta: «Boltiszolga kerestetik.» Kóválygott szegény Marcival a világ. Egész délutánig ott sétált a Duna partján s azt sem tudta, hogyan jutott ki a városligetbe. Már rég elhanyagozták az ő gyomrának és még nem evett. Eh! hát mi érheti, ha ugyanabban a boltban lesz szolgálja, ahol inaskodott? Ki előtt szégyenli magát? Maga előtt nem és amíg magunk előtt nincs mit szégyenelnünk, ne nézzük a világot. Elindult a könyvkereskedés felé. De mielőtt benyitott volna, előbb még körüljárta a házat is. Nem jutott eszébe, mit mondjon. Végre dobogó szívvel nyitott be a boltba. Minden olyan volt ott még, mint hajdanán. Főnök, segédek mind ugyanazon a helyen álltak és dolgoztak. Csak az ő íróasztala mellett látott idegen arcot. Őt azonban nem ismerték meg többé. Megnőtt, megbajuszosodott. A főnök úr még a hangjáról sem ismert rá. De mikor a nevét kérdezte és megmondta, nagyra nyíltak a főnök szemei és egy percig szótlán bámult rá: Maga az Marci? . . .

— Én vagyok, főnök úr.

— Szerencsétlen! Hát mi lett önből? Uraim, nézzék, a Marci visszajött. Ismerik-e?

Lassan mind ráismertek. De ez a keresztűz olyan erős volt, hogy Marci visszanyerte teljes lélekjelenlétét. Most már tudta, hogy ő szolgál, semmi egyéb. Nem is akart több lenni.

A főnök úr még párszor rázta a fejét, azután így szólt:

— Hát kedves Marci barátom, jól teszi. Nem szégyen a munka. Egyszer azt mondtam önnek, hogy az az úr, aki nem fogad el borrhavát, ma még azt is hozzáteszem, hogy a valódi úr az, aki dolgozik!

És igaz az is volt a jó úrnak. Életében nem esett még olyan jól étel Marcinak, mint az első tányér leves, amelyről tudta, hogy ezt ő szerzte meg.

És csodák csodája, most mintha azt is elérte volna, amiért valamikor könyvkereskedő akart lenni: többet is olvashatott, mint annak előtte. Egész nap járt az üzletfelekhez, de este 6 óra után nem volt dolga és 8-ig dehogyan támasztotta volna unalmában a könyv-állványokat! Olvasott. Hogy-hogynem, rájutott Marci, hogy a bár nem nehéz, de mégis földhöz kötött szolgálomástól kievickélődhetik. Elvégezte magánúton a vasúti altiszti tanfolyamot és letette a vizsgát. Marci szép ki is neveztek egy állomáshoz. Mivel ügyes, eleven eszű, jó és művelt modorú volt, Marci igen szépen haladt, míg végre egy felvidéki vonal kisebb állomására került előljárónak. Gyönyörű helyen volt az az állomás, magas hegyek között, amelyek még akkor is olyan fenséges

szigorral tekintenek az emberre, mikor a nap süt rájuk. A forgalom azon a vonalon nem volt nagy. A kis tót falu csendesen állott ott a völgy közepén. A nagy természet méltóságos csendjét néha órákig csak a vidám kis ökörszem csicseregése szakította meg. És Marci elgondolta, milyen magányosan is él ő itt, mint Robinzon.

Egyszer a vonat ablakában feltűnt neki egy ismerős arc. Az a jóbarátja volt, kinek szüleinél oly gondteljes napokat élt át. A jó barát nagyon örült, hogy Marci reáakadt. Ő már azóta járásbíró. Apja meghalt, de anyját most már ő tartja el. Megígérte, hogy jövő nyárra pár hétre idejön Marcihoz nyaralni. De Marci még mást is megígértetett barátjával. Azt ugyanis, hogy hozza magával anyját is. A jó barát nyáron el is jött és magával hozta az anyját. Amint kiszállottak a vonatból, az asszony e szavakkal üdvözölte Marci:

— Kedves öcsém, én azért jöttem, hogy bocsánatát kérjem azon bántalomért, melyet tőlem szenvedett.

— Óh nagysád, viszonzá Marci, én tartozom önnek köszönettel, hogy akkor rám piritott. Akkor tanultam meg, meddig szabad a sziveséggel élnünk. És ott, ama napokban a legnagyobb megaláztatás harcában született meg bizalmam a munka áldásos voltához!

(Vége.)

Idegen irodalmak nagyjai.

Irta Tonelli Sándor.

Gogoly. (1809—1852.)

Gogoly Vasziljevics Miklós, a legkiválóbb orosz írók egyike s Oroszország legelső humoristája 1809 március 31-én Szorooszini falucskában született, a poltavai kormányzóságban. Középkispolai tanulmányait a njedzini liceumban végezte s már ekkor kezdett apróbb novellákat, elbeszéléseket írogatni. 1828-ban Pétervárra került s mint kishivatalnok valami jelentéktelen állást töltött be egyik minisztériumban. Néhány hónap múlva azonban otthagya hivatalát. Apróbb elbeszélései, különösen «*Esték a dikankai tanyán*» című gyűjteménye nagy tetszést arattak s azok révén ő maga megismerkedett és barátságába jutott a nagynevű Puskinnak. 1831-ben a pétervári egyetemen kinevezték a történelem segéd-tanárának. Következő évben azonban tanári állásáról is leköszönt s ettől fogva kizárólag az irodalomnak élt.

Működésének az 1831-et követő öt esztendő a zenitje. Ebben az időben jelentek meg legkiválóbb elbeszélései: a *Bulyba Tárász*, *Ivanovics Iván* és *Nikiforovics Iván veszekedésének története*, *Az orr*, *A köpeny* stb. és végül 1836-ban az orosz irodalom legkitünőbb vígjátéka, *Arevizor*, melyben kiméretlenül ostorozza az orosz vidéki hivatalnokok korlátoltságát és megvesztegethetőségét. Előadása alkalmával az orosz bürokrácia

részéről oly ellenséges fogadtatásra talált, hogy csak I. Miklós cár személyes pártfogása mentette meg a költőt a személyes üldözésektől és darabjának betiltásától. A Revizoron kívül Gogolynek e korból származó munkái közül nagyon kiválik még Bulyba Tárász, melyben drámai erővel és ragyogó szinompával ír meg egy ukrainai kozák-történetet.

1836-tól kezdve Gogoly tíz évet külföldön töltött, hol számos apróbb elbeszélésen kívül másik főművét, *A meghalt lelkek*-en dolgozott. A műnek remeken megrajzolt aiai, jellemei vannak, de befejezetlenül maradt. Eközben azonban Gogolynek lelke lassankint elborult. Vallásos miszticizmusba esett, Jeruzsálemba utazott s onnan betegen, tönkretett kedéllyel és lélekkel tért vissza Moszkvába, hol 1852 március 4-én elhunyt.

Gogoly egyike volt az újkor legnagyobb realisztikus költőinek. Igazi teremtő ereje, alkotó képessége, éles megfigyelése volt, melyeket pazarul ragyogtatott rövid ideig tartó, de fényes irodalmi működésében. Ezt követte a lelki elborulás korszaka, melyre élénk világot vet összegyűjtött és később kiadott levelezése. E levelekben a szerencsétlen író az abszolút uralomnak való föltétlen meghódolást, vallásos aszkézist és teljes szellemi téltenséget mondja a boldogság föltételeinek. Rá nézve igazán megváltás volt a halál. Puskinon és Turgenyevon kívül ő az orosz irodalom legolvasottabb írója s művei ma is, több mint ötven évvel halála után, folyton újabb meg újabb kiadásokat érnek.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Gyakorlati Gyorsszámoló. *Szenes Adolf* «Gyakorlati Gyorsszámoló» címmel hasznos kis könyvet állított össze, útmutatót a gyakorlati életben előforduló számolási műveleteknek fejben és írásban való gyors és pontos elvégzésére. Nemesak a kamatszámítás ismeretes táblázatait tartalmazza tehát ez a könyv, hanem minden egyéb egyszerűsítést az összeadás, kivonás, szorzás és osztás körében is és külön fejezetekben a százalékszámítás és a kamatszámítás fortélyait, valamint befejezésül a kamatos-kamattáblázatot. A 98 oldalas, könnyen áttekinthető könyv a *Franklin-Társulat* kiadása. Ára 1 korona.

Az Olcsó Könyvtár új füzetei. Az *Olcsó Könyvtár*, ez a *Gyulai Pál* szerkesztette jeles gyűjtemény, amely a Franklin-Társulat kiadása, három újabb értékes füzettel gyarapodott. Az 1350—1352. számú füzet *Keller Gottfried* híres regényét, a «*Falusi Romeo és Juliá*»-t közli *Elek Arthur* magyaros, szép fordításában. Az 1357—1358. sz. «*Brassai Sámuel emlékezte*» címmel *Concha Győző* egyetemi tanár akadémiai emlékbeszédét tartalmazza, amelyben a múlt század egyik legjelesebb magyarjának életét, működését és jelentőségét ismerteti. Az 1353—1356. számú füzet *Sandeau Gyula* egyik legjobb vígjátékát közli, «*La Seiglière kisasszony*»-t. *Bürner Sándor* könnyed fordításában. Az Olcsó Könyvtár egy-egy száma 20 fillér. Az eddig megjelent számok teljes jegyzéke bármely könyvkereskedésben ingyen kapható.

Hypathia. *Kingsley* világhírű történelmi regénye, a Hypathia, mely lapunkban jelent meg először magyar fordításban, egyike a világirodalom legkiválóbb regényeinek. Megelevenedik a regényben az ötödik század forrongó korszaka, amikor a pogányság és a kereszténység utolsó harcát vívta s a germán törzsek keblökben a féktelen szabadság eszméjével kezdenek eljutni már a világalom felé. Az ókor világa utolsó napjait éli s a romokból bontakozik már az új világ. A kavardás egyik gócpontja abban az időben Alexandria volt s itt játszódik le *Kingsley* regénye, amely megható, érdekes mese fonálán festi meg ennek a romlásnak és újjászületésnek a gyönyörű korpét. A regény most megjelent magyarul *Zigány Árpád* átdolgozásában, számos illusztrációval, két kötetben. Ára fűzve 3 korona. Kiadta a Franklin-Társulat és kapható minden könyvkereskedésben.

VEGYESEK.

Európai írók japán nyelven. Kiichi *Kaneko* tokiói tanár egy angol folyóiratba érdekes cikket írt arról, hogy mely európai írók munkáit ismeri és olvassa a japán közönség. Ezelőtt ötven esztendővel — egyet se ismert. A külföldi írók könyvei közül csak a kínaiakét olvasták a japánok, de amint az ezer sziget országa megnyílt az európai kultúrának, a japánok siettek átültetni nyelvükre az európai irodalom remekait. Három idegen nyelv terjedt el a művelt Japánban: az angol, a francia és újabban a német. Az angol irodalmat *Tzoubouchi* tanár ismertette meg a japánokkal, elsősorban *Shakespeare* drámáit fordítva le japán nyelvre. A legolvasottabb angol író Japánországban *Carlyle*, csak *Dickens* *Cooper* *field David*-ját olvassák még úgy a japánok, mint az ő könyveit. Lefordították japán nyelvre *Tennyson*, *Longfellow*, *Byron*, *Milton*, *Emerson*, *Mill* s *Macaulay* könyveit is. — A német irodalmat *Rintara Mori dr.* ismertette meg japán honfitársaival. A francia írók közül *Rousseau* *Contrat social*-jának nevezetes szerep jutott a mikádó birodalmának modern fejlődésében. Ez a könyv ma is megvan jóformán minden japán háznál. Egyébként a francia írók közül csak *Viktor Hugo* és *Zola* regényei, meg *Maupassant* novellái vannak meg japán nyelven. — Gazdagabban van képviselve az orosz irodalom. *Tolsztoj*-nak csaknem minden könyvét lefordították, *Dosztojevszkij* *Roszkolnikov*-ja tömérdek példányban kelt el, *Gorkij*-t és *Csehov*-ot is ismerik. A magyar irodalmat *Jókai Mór* képviseli, akinek négy regényét fordították le japán nyelvre; lefordították még *Ibsen*, *Björnson* és *Sienkievics* egy pár munkáját is.

FEJTÖRŐ.

Földrajzi kérdés:

Mi a neve annak a szigetnek az Adriai-tengeren, ahol 1866-ban az osztrák hadihajók legyőzték az olasz hajóhadat? (Imreh Béla.)

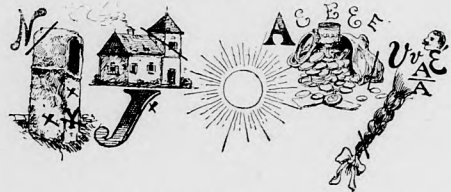
Történelmi kérdés:

Mi a neve annak a tengerparti erődnak az Unió D.-Karoline államában, melynek elfoglalása (1861) az északamerikai polgárháború kitérését jelezte? (Imreh Béla.)

Kocka-rejtvény.

A	A	A	A	Francia regényíró.
O	O	O	J	Folyadék.
J	L	L	L	Hangszer.
N	T	T	Z	Kapuzhoz hasonló.

Képrejtvény:

Megfejtési határidő 1904 szeptember 25.

23. számban közölt fejtörő kérdések megfejtése
Kocka-rejtvény:

t	e	e	e
e	v	e	t
v	e	s	e
e	t	e	l

Számtani kérdés: Az első megtölti 2 óra alatt, a második 3 óra alatt, a harmadik 6 óra alatt, mind a három eső együtt megtölti 1 óra alatt. — **Földrajzi kérdés:** Nagaszaki, 55,000 lakos. — **Képrejtvény:** Falusi ipar.

Helyesen fejtették meg: Labancz Ernő, Kende Dani, Kempfner Gyula, Julius Lipót, ifj. Botka Béla, Czékus László, Popovics Béla, Vértesy Ferenc, Böhm Emil, Buding Gyula, Steiner János, Milutinovits Corinna, Kürti Pál, Kovács Lajos, Eisler Dezső, Subert Béla, Kirner Vilmos, Strasser Henrik, Holbesz Aladár, Braun József, Binder Elemér, Wolf Ernő, Rácz Sándor, Rosenzweig Henrik, Somlyó József, Petrasek Károly, Steiner Kálmán, Rákosi Aladár, Spitz Gábor, Rebensaft Lajos, Zaorál Gusztáv, Majtán Károly, Reisz Gyula, Schwarz József, Thier Győző, Szabó Gyula, Licht Zoltán, Ungár Sándor, Imreh Béla, Szemző István, Nord Frigyes.

A kitzított könyvjutalmat (Macé János: Egy falat kenyér története) Binder Elemér kassai előfizetőnk nyerte meg.

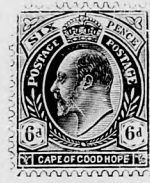
SZERKESZTŐI TELEFON.

H. A. (Kispest). Rejtvényed nem közölhető. — **V. K.** (Lugos). Felsőbányán és Selmecbányán állami, Nagyágón és Dobsinán pedig magán-bányásziskola van, amelynek az a célja, hogy ügyes és megbízható bányafőfelügyelőket, altszektet és mestereket képezzen. A bányásziskolák tanfolyama három évig tart. A tanítás természetesen gyakorlati irányú. Az előkészítő osztályba olyan ifjút vesznek föl, aki tizenhét éves, ép, erős, munkabíró, a középiskola két, vagy az elemi iskola hat osztályát elvégezte, legalább két évig dolgozott már valamely bányatelepen s e két év kétharmadrészét bányamunkával, egyharmadrészét pedig irodai munkával töltötte. A bányász-iskolát két év alatt végezhetik azok, akik a középiskola négy osztályát elvégezték s valamely bányatelepen legalább egy évig dolgoztak; sok esetben el is engedik a gyakorlati működés bizonyítását. A bányász-iskolában a tanításért nem fizetnek. A tehetséges és

szorgalmas tanulók a kormánytól kétszáznegyven korona ösztöndíjat és tanításra való eszközöket is kapnak. A főlvetelért az előjáró bányahivatal útján a selmecbányai vagy nagybányai bányaaigazgatóságokhoz kell folyamodni. A bányász-iskola végzett növendékei bányafőfelügyelők, bányafelügyelők, számtisztek, mázsatisztek és irodatisztek lehetnek 800—1000 korona fizetéssel és megfelelő lakáspénzzel és pótlékkal. — **J. L.** (Pancsova). Önre is rákerül a sor. Csak türelem. — **N. F.** (Budapest). Az az üzenet önnek szült; az iskola címe: Teréz-körút 2. — **K. P.** (Abony). Aki az ipariskolába akar járni, annak bizonyítványt kell arról hozni, hogy két hónapon át valamely lakatos-műhelyben gyakorolta mesterségét. — **N. Gy.** (Petrozsény). 1. Jövő számhoz tartalomjegyzékét is csatolunk. 2. Bekötési tábla ára 1 kor. 60 fillér.

10596

Bámulatos olesó!

150 valódi tengeren túli ritka levélbéllyeg, rendkívül sokféle és nagyon szép példányok (európai egy sincsen köztük!) csak 1 kor. + 10 fillér portó.

SZÉKI JENŐ

Budapest, V., Nádor-utca 55. III. 13.

A középiskolák I. osztályába járó tanulóknak

kötelező- és házi olvasmányul

a miniszteri tanterv a következőket írja elő:

- Béla király névtelen jegyzőjének könyve a magyarok tetteiről. Szabó K., Mika S. 30 fill.
A bécsi képes krónika. (Szemelvények). Fordította Madzsar J. 30 fill.
Kézai krónikája. Császár M. 30 fill.
Petőfi Sándor. Uti rajzok 30 fill.
Petőfi Sándor. János vitéz és A helység kalapácsa. Bánóczy J. Képekkel 30 fill.
Petőfi Sándor. Táj- és életképek. Vajda Gy. Képekkel 30 fill.
Petőfi Sándor. János vitéz 20 fill.
Arany válogatott kisebb költeményei, iskolai kiadás. Moravcsik G. 60 fill.
Arany. Az első lépés. Jókai ördöge. Iskolai kiadás. Komáromi L. 30 fill.
Arany. Katalin, Keveháza, Szt. László füve. Isk. kiadás. Radnay R. 60 fillér.
Arany János. Szent László füve 40 fill.
Arany. Toldi estéje. Iskolai kiadás. Bánóczy J. E füzet tartalmazza a külön előírt «Szent László»-t is 60 fill.
Jókai Mór. Magyarhon szépségei 80 fill.
— A magyar nemzet története regényes rajzokban. I. kötet 5 kor.
Tompai Mihály népregéi 60 fill.
— Regéi 60 fill.
Gaal M. Hún-magyar mondák 2 kor. 50 fill.
— Magyar királyi mondák 1 kor. 50 fill.
Cox. Görög regék 6 kor.
Niebuhr-Gaal. Görög hősök története kötve 1 kor.

A II. osztályban előírt olvasmányok jegyzékét a jövő számban közöljük.

Kaphatók:

Lampel Róbert könyvkereskedése
(Wodianer F. és fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI. kerület, Andrásy-út 21-ik szám
és minden könyvkereskedésben.

TANULÓK LAPJA

A nmélt. vallás- és közoktatási miniszterium által 1896. május 26-án kelt 26808. sz. alatt, Budapest székesfőváros tanácsa által 1895. augusztus hó 20-án 7376. szám alatt ajánlott ifjusági hetilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Negyed évre ... 2 kor. 40 fill. Fél évre ... 4 kor. 80 fill. Égész évre ... 9 kor. 60 fill. Megjelenik minden vasárnap.	FELÉLŐS SZERKESZTŐ GAAL MÓZES. Kiadja a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám. Kéziratokat nem adunk vissza.
--	---	--

UARDÁ.

Történeti regény. Írta Ebers György. Az ifjúság számára átdolgozta Gaal Mózes. 26

XLIV.

Katuti bűnhődése. Pentaur boldogsága.
Katuti nyugtalanul járt alá s fel sátrában.

Az özvegy szíve összeborzadt. Sötét sejtelmek szállottak meg. Künn zürzavaros kiáltás; a katonák szaladtak, hogy a tüzet oltás, trombiták harsogtak.

Hallotta az összeroskadó gerendák ropogását, a falak repedését.

Mosoly játszott ajka szélén. Gondolta magában, hátha a királyra zuhant a gerenda s az ő kedves vejére.

Újra bátorság szállotta meg; képzeletben hallotta a nép rivalgását, amint Anit királlyá kiáltják ki. Láttá királyi díszben Anit a trónon s mellette önmagát egyszerűbb, de azért választékos díszű, drága ruhában.

Ezek a gondolatok lassankint kiirtottak szívéből minden aggodalmat. Ekkor rohant be a sátorba az udvarmester s jelentette, hogy a király és Ména az égő palota egyik erkély-gerendáján élet-halál veszedelem között állanak s ha csoda nem történik, mindketten el vannak veszve.

Azt mesélik, hogy gonosz gyűjtogatók műve lehetett a palota felgyújtása. Paakert holtan találták a palota tövében, Némüt pedig keresztül lőtt mellel.

— Hát Ramzesz fiai? — kérde Katuti izgatottan.

— Hála legyen az isteneknek, ők megmenekülnek!

Katuti arca elborult s újra elküldötte az udvarmestert, hogy hozzon híreket.

Végre jóval napfelkelte után visszajött az udvarmester.

Halványan, reszketve borult le az özvegy lábaihoz s tördelve mondá:

— Ó, ez a szörnyű éjszaka! Légy erős, asszonyom! A te büszkeséged, a te reményed odaveszett! Egy égő gerenda agyonütötte!

Megmerevedve, halotthalványan, de száraz szemmel hallgatta végig Katuti e szavakat.

Percekig hallgatott, azután tompa hangon kérde:

— És Ramzesz?

— Az istenek kegyesek! — viszonzá az udvarmester. — A király megmenekült, vöd, Ména mentette meg.

— És Ani?

— Odaégett! Hulláját megtalálták, nem lehetett reáismerni az arcára. A fején viselt diadém árulta el, hogy ő volt.

Katuti maga elé meredt. Az udvarmester megremült, midőn reánézett, olyan volt, mint akinek az agya megbomlott. Nem sirt, hanem öklével fenyegetőzött és hangos, gúnyos kacagásban tört ki. Ekkor saját hangjától megrémülve, hirtelen elhallgatott s merően a földre szegezte tekintetét.

Nem látott, nem hallott semmit; nem hallotta a léptek zaját, nem látta, midőn a rendőrpáncsnok, akit a «király szemének és fülének» neveztek, több rendőrtiszt és őrök kíséretében belépett a sátorba, eléje állott és nevének szólította őt. Csak akkor tért magához, mikor az udvarmester gyöngéden érintette kezével.

— Mit keresel a sátramban? — kérde büszkén a rendőrpáncsnoktól.

— Thébe főbirájának a parancsára elfoglak téged és törvény elé állítalak felségsértés, királygyilkos szándék és gonosz gyűjtogatás miatt!